

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Br: 02-03-12278

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Podgorica, 14.09.2021. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
-n/r ministra, gospodina mr Jakova Milatovića-

Poštovani gospodine Milatoviću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 010-053/21-6577/10 od 07.09.2021. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog zakona o potvrđivanju protokola o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA Zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst predmetnog propisa i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu podataka dostavljenih u Izvještaju o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju Predloga zakona nije potrebno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, sa aspekta budžeta nema primjedbi na dostavljeni Predlog zakona o potvrđivanju protokola o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA Zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Predlog Zakon o potvrđivanju protokola o izmjena i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA Zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Sporazum o slobodnoj trgovini između (FTA) Crne Gore i EFTA zemalja potpisan je 14. novembra 2011. godine, i isti pored osnovnog teksta Sporazuma obuhvata i bilateralne sporazume o poljoprivredi sa svakom EFTA zemljom pojedinačno. Sporazum je za Crnu Goru, Švajcarsku i Lihtenštajn stupio na snagu 1. septembra 2012. godine, za Island 1. oktobra 2012. godine, a za Norvešku 1. novembra 2012. godine, i u punoj primjeni je od 1. januara 2018. godine¹. Napominjemo da se bilateralni Sporazum sa Švajcarskom primjenjuje i u trgovini sa Lihtenštajnom shodno Carinskom ugovoru koji se primjenjuje između Švajcarske i Lihtenštajna. Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja („Sl. list CG - Međunarodni ugovori" br. 8/2012) definisan je adekvatan pravni okvir, koji omogućava dalji razvoj i unapređenje ekonomske saradnje sa EFTA zemljama i usklađen je sa pravilima Svjetske trgovinske organizacije (STO). Potpisivanje Sporazuma sa EFTA-a zemljama bila je jedna od preporuka Evropske komisije, pa time je pomenuti Sporazum od značaja za proces evropskih integracija. Naime, treba imati u vidu Sporazum o Evropskom ekonomskom prostoru (*European Economic Area - EEA*), koji je stupio na snagu 1. januara 1994. godine, koji okuplja države članice EU i tri države EEA EFTA-e - Island, Lihtenštajn i Norvešku - na jedinstvenom tržištu, dok je Švajcarska svoje odnose sa EU regulisala posebnim međunarodnim sporazumima.

- Značajno je napomenuti da nijesu evidentirani problemi u implementaciji FTA sa EFTA zemljama. Međutim, u cilju daljeg unapređenja saradnje, otpočeti su pregovori. Predmet pregovora bila su pravila porijekla, a u kontekstu revizije Regionalne konvencije o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima porijekla (PEM Konvencija). Ovo posebno imajući u vidu da su pravila o porijeklu i administrativna saradnja sa EFTA zemljama, regulisana PEM Konvencijom „Sl. list CG - Međunarodni ugovori, br.7/12" (u osnovnom tekstu Sporazuma u članu 8 i bilateralnim sporazumima o poljoprivredi u članu 3).

- Usvajanjem Protokola i pratećih izmjena bilateralnih sporazuma o poljoprivredi osigurava se održavanje već uspostavljene zone kumulacije porijekla robe zasnovane na PEM pravilima, ali na tranzicionoj osnovi, paralelno sa pravilima porijekla iz važeće PEM konvencije do konačnog usvajanja revidirane Konvencije. Takođe, treba imati u vidu i benefite unaprijeđenih PEM pravila porijekla, kao i strateškoj opredijeljenosti Crne Gore ka evropskim integracijama. U skladu sa pomenutim, u cilju implementacija pravila iz revidirane PEM Konvencije (tranzicionih), kao osnova tokom pregovora korišćen je EU model, koji je prilagođen FTA sa EFTA zemljama.

- Vezano za Zakon nema oštećenih subjekata.

¹ Kada je okončan tranzicioni period.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- U cilju modernizacije i daljeg pojednostavljenja pravila o preferencijalnom porijeklu sadržanih u PEM Konvenciji, strane ugovornice su pristupile sveobuhvatnoj reviziji postojećeg teksta Konvencije. Izmjenama PEM Konvencije će se postići sljedeći ciljevi: povećana fleksibilnost primjene pravila o porijeklu u brojnim sektorima i uvođenje mjera za olakšavanje trgovine (poput pune kumulacije).

- Kumulacija porijekla robe je mogućnost da se, u postupku dobijanja proizvoda sa porijeklom, koriste materijali i proizvodi sa porijeklom iz zemalja/teritorija sa kojima je moguća kumulacija porijekla. Uslovi za primjenu kumulacije porijekla su: 1. Da se između zemalja/teritorija uključenih u sticanje statusa robe sa porijeklom i zemalja/teritorija odredišta primjenjuje sporazum o preferencijalnoj trgovini, u skladu sa čl. XXIV STO Opšteg sporazuma o carinama i trgovini (GATT); 2. Da su materijali i proizvodi stekli status robe sa porijeklom primjenom identičnih pravila o porijeklu.

- Ne postoje strategije i programi Vlade sa kojima je potrebno vršiti usklađivanje pomenutog akta.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Usvajanje Zakona je jedina opcija za realizaciju definisanih ciljeva, a imajući u vidu ekonomske interese koji proizilaze iz benefita unaprijeđenih PEM pravila porijekla, procesa EU integracija, ali i osiguranje održavanja već uspostavljene zone kumulacije porijekla robe.

- Ispunjavanje navedenih ciljeva ostvariće se kroz institucijalnu saradnju strana u Sporazumu.

- Vezano za pregovore sa EFTA zemljama, ustavni osnov sadržan je u odredbama člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore. U skladu sa pomenutim Vlada Crne Gore je usvojila Osnovu za vođenje pregovora i zaključivanje Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja i pratećim izmjenama sporazuma o poljoprivredi zaključenih sa Švajcarskom Konfederacijom, Norveškom i Islandom (Zaključak broj 04-2638/2).

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Implementacijom Zakona crnogorskim preduzećima se osigurava održavanje već uspostavljene zone kumulacije porijekla robe zasnovane na PEM pravilima, ali sada, na tranzicionoj osnovi, koja će se primjenjivati paralelno sa pravilima porijekla iz važeće PEM konvencije, sve do konačnog usvajanja revidirane Konvencije. Ono što je posebno važno je da neće biti potrebno naknadno vezivanje ovog sporazuma na PEM Konvenciju, kada revidirana pravila budu konačno usvojena. Značajno je napomenuti da bi predlog revidiranog teksta PEM Konvencije bio usvojen

potrebna je saglasnost svih ugovornih strana. Međutim, dio potpisnica (Maroko, Tunis, Alžir....) PEM Konvencije za sada ne podržavaju njene izmjene u cilju uvođenja novih – fleksibilnijih pravila o porijeklu. U skladu sa pomenutim, na sastanku održanom 5.2.2020.g. u Briselu, dio ugovornih strana PEM Konvencije, među kojima i Crna Gora, su iskazale zainteresovanost za primjenu prelaznih (tranzicionih) pravila (pravila iz revidirane PEM Konvencije) o porijeklu robe u sporazumima o slobodnoj trgovini. U tom smislu, EK (DG TAXUD) je pripremila model odluke po kojoj će biti izmijenjeni svi sporazumi o slobodnoj trgovini, odnosno protokoli o porijeklu, ugovornih strana PEM Konvencije.

- Takođe, Zakon će pozitivno uticati na dalju saradnju nadležnih organa Crne Gore i EFTA zemalja.
- Ne postoje negativni uticaji sprovođenja Sporazuma i isti ne izaziva dodatne troškove za građane i privredu.
- Primjena Sporazuma ne stvara troškove iz Budžeta.
- Imajući u vidu da propis ne sadrži ograničenja prilikom osnivanja novih privrednih subjekata, ali i ekonomskih aktivnosti već registrovanih privrednih subjekata, uzajamnom primjenom pravila iz revidirane PEM Konvencije (tranziciona pravila), dodatno će pozitivno uticati na privredu Crne Gore. Takođe, omogućiće se dalji razvoj i unaprijeđenje trgovinske i ekonomske saradnje, sa svim EFTA-e zemljama, posebno u dijelu pristupa tržištu roba.
- Primjena Sporazuma ne stvara administrativna opterećenja i biznis barijere u poslovanju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju Zakona nije potrebno izdvajati finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.
- Iz implementacije Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Usvajanjem Zakona nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.
- Nije moguće predvidjeti u kom stepenu će se ostvariti prihodi u budžetu Crne Gore, ali imajući u vidu da Zakon omogućava dalji razvoj i unaprijeđenje trgovinske i ekonomske saradnje, u dijelu pristupa tržištu roba, može pozitivno uticati na ostvarenje prihoda.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranje na inicijativu za donošenje predloga propisa. Nakon intenzivnih konsultacija/pregovora, tekst Protokola sa pratećim izmjenam je usaglašen. Vlada Crne Gore je na sjednici od 24. juna 2021. usvojila Izvještaj o završenim pregovorima, dok je Protokol sa pratećim izmjenam bilateralnih sporazuma potpisan u Ženevi 14. jula 2021.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

- Za izradu Zakona nije korišćena eksterna ekspertiza.

- Ministarstvo ekonomskog razvoja i Uprava prihoda i carina su u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede vodili pregovore sa EFTA Sekretarijatom u Ženevi (kao dio EFTA organizacione strukture zadužen za implementaciju i pregovaranje sporazumima o slobodnoj trgovini sa zemljama koje nisu članice EU).

- U izradu Zakona nije bilo potrebe za uključivanjem privrede, imajući u vidu da isti može donijeti samo benefite bez skrivenih negativnih efekata na privredu. Takođe, u skladu sa Zakonom o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Sl. List CG, br 77/08) definiše se procedura za vođenje pregovora i zaključivanje međunarodnog ugovora, kao i sam postupak pripreme Zakona o potvrđivanju za koji nije predviđena javna rasprava.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.

- Redovno informisanje svih nadležnih resora i Privredne komore Crne Gore, a kako bi bili upoznati sa aktivnostima, ali i mogli davati predloge za dalje unapređenje trgovinske saradnje sa EFTA zemljama.

- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je korišćenje preferencijalnih pravila po osnovu FTA sa EFTA zemljama. Kao izvor podataka biće korišćeni podaci o robnoj razmijeni MONSTAT-a.

- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa nedležno je Ministarstvo ekonomskog razvoja i Uprava prihoda i carina.

U Podgorici,

09.09.2021. godine

STARJEŠINA

Latovic